

DNEVNE VESTI

Srečen Božič!

Vsem našim čitateljem in prijateljem, dopisnikom in sodelavcem ter vsem našemu ljudstvu voščila uredništvo in upravnštvo «Edinosti» srečno in zadovoljno božično praznike.

Današnja številka «Edinosti» obsega šest strani in vsebuje božično prilogo. Radi današnjega praznika, kateremu sledi jutri nedelja, izide prihodnja številka «Edinosti» v torek ob navadni uri.

Urniki za javne lokale in trgovine

Povodim praznikov je dovoljen javnim lokalom, in sicer hotelom, restavracijam, gostilnam, bufetom, kavarnam, barom, pivnicam in krcam sledeči urnik: danes na božič do 3. ure zjutraj, na Silvestrov večer od 31. decembra na 1. januarja 1927. vso noč; od 1. na 2. januarja 1927. do 3. ure zjutraj.

Ostane tudi za te dni v veljavi določba, da se močne alkoholne pijače ne smejo prodajati po 22. uri.

Ljudske kuhinje smejo ostati odprte na gori označene dneve samo do 2. ure zjutraj.

Po odredbi pokrajinske fašistovske trgovinske zveze bo veljal za praznike za trgovine sledeči urnik.

Danes na božič: praznik ves dan. Jutri na sv. Stefan: prodajalne ještvin, mirolilnice, prodajalne goriva in mesne bode odprte do 13. ure. Vse ostale trgovine bodo zaprte ves dan. Novo leto je praznik ves dan.

V nedeljo 2. januarja 1927. kakor na dan sv. Stefana.

POŠTA OB PRAZNIKIH

Poštno ravnateljstvo opozarja, da bodo danes na božič in na dan novega leta pomožni poštni uradi Trst 5 (trg Venezia), Trst 6 (ul. Ugo Foscolo) in Trst 7 (ulica Cesare Battisti) odprti le od 9. do 10. ure in sicer samo za razdeljevanje pošte.

Nenaročena božična pesem

Nad mestom je naenkrat zadonelo tisoč glasov. V tisoč tonih prebira čez mesto napete strune — telefonske, električne in žice radiopostaj — stara tržaška znanaka burja.

Naznanih je svoj prihod tudi v listih — kolone mestne kronike so se začele polniti z odmevi tega prečnega plesa starke, njenega divjanja po mestnih ulicah... Par zlojmljenih nog, par potolčenih rok, potolčeni obrazi — to so pokloni burje.

Zaplesala je včeraj za neznanos silo. Tuliha je in javkala, da je bilo človeka tesno pri srcu. Tam od morja se je med to tuljenje in zavijanje vmešaval znani šum. Bele pege so sezele vodno površino — voda se je penila in pršila na vse strani.

Zunaj v zalivu je ob sidru par velikih parnikov. V pristanišču jim grozi nevarnost, zato so zasidrani tam zunaj in plešejo po volji divjajoče burje.

Včeraj zjutraj se je razlegel glas — poročka železnica se je radi burje prevrnila. Dvakrat! Starejši ljudje se spominjajo kaj takega, mlajši tega se niso doživeli.

«Dvajset let se nosim mleko v Trstu» je dejala neka naša mlekarica iz Dekanov v Istri «kaj takega se nisem doživela. Ko bi še snežilo, bi morala zmazati na pot!»

Povedala je, da je ob poti izruvala burja dve jagnjeta, ki bežita čez cesto.

In mraz. Ta strogi spremljevalec burje je pritisnil prav občutno. Zmrzuje. Da v Trstu zmrzuje znači mnogo!

Božič. Praznik, ko si vsak zemljan želi biti ali doma ali pri znanih in v topli izbi poslušati z nekim udobnim zadoščenjem tuljenje in zavijanje suhe starke burje. Tam ob peči in prijetnih pogovorih je njeno življenje skoro — da prijetna, čudna božična pesem...

Gledajoč skozi okno vidim, da švigne nekaj črnega mimo... Vrabček je, ki ga je burja vrgla iz skrivališča, kakšnega gorkega dimnika. Zaman se bori živalica. Kakor peresce šviga po zraku in morda ga bo že v naslednjem trenutku treščila ob kakšen oddaljen zid...

Pri tem prizoru prihajajo v spomin one nočne senice bednikov, ki nimajo stanovanja... Burja, kateri se srečuje v gorkih sobah smejejo, mraz, ki onemogel trka na razsvetljena okna, vse to pada kakor besna furija na te reveže.

Pozor!

25-lirski bankovci veljajo samo do konca tega leta.

S prvim dnem januarja meseca 1927 izgube 25-lirski bankovci svojo zakonito veljavo. Samo še tekoči mesec december se bodo še sprejemali in oddajali. Naši ljudje se opozarjajo na to, da se ne bodo kesali, ko bo prepozno. Spominjamo se dobe, ko so se bili odtegnili prometu papirja za dve liri in za eno liro. Kljub temu, da so časopisi pisali, opominjali in svarili, je ostalo še vse polno papirnatih lir med našim ljudstvom, ki jih še dandanes hrani kot spomin na svojo malomarnost in lahkomišelnost. Po opcinah naj se to opozorilo ponovi na krajevno običajen način. Skoda je za vsako liro, ki se na ta način spravi ob veljavo. Čuli smo, da je v naši deželi še vse polno bankovcev po petindvajset lir, zato pozor!

Iz urada Pol. dr. «Edinosti» v Trstu

Iv. Švigelj - Senožec: O žganjekuhi so naši listi že večkrat pisali. Žganjekuha po starem načinu ni več dovoljena. V to svrhu si je treba nabaviti takšne nove, posebne kotle opremljene s števec. Števec postavi finančna oblast. Ako pri Vas nimate takih kotlov, obrnite se v take kraje, kjer jih že imajo n. pr. Boljunec, Dolina Rihemberk, itd.

Ker je cena teh novih aparatov previsoka in sicer 15 do približno 20.000 lir, se je v imenovanih krajih združilo po več podjetnih kmetovalcev. Svetujemo, da tudi pri Vas ukrenete na isti način.

Anton Kemmina - Višnjevo: Ispostolali smo za Vas znižanje dolga za 5000.— lir; potemtakem je ostalo na Vaše breme še 38.000 lir. Nadalje, ko bo prišel odgovor iz Benetk, se vam bodo dale posebne ugodnosti v plačevanju.

Franc Bergine - Idriško: Likvidacija zemljišča ne prejudicira cele vojne odškodnine. Vaša stvar stoji prav dobro. Urgirajte v Tolmino konkordat za stavbe in po podpisu ga pošljite semkaj, nato pridete do denarja.

Trampuž Franc - Tomšica: Vaša vojno-odškodninska zadeva je končana s tem, da ste sprejeli 17. 4. 1922. znesek 4700.— lir.

Pavel Žiberna - Štorje: Vaša stvar se nahaja v preiskavi; v par mesecih bo rešena.

Franc Dougan - Štorje: Vaša stvar je na isti točki, kakor ob g. Žiberna.

Tajništvo.

Iz tržaškega življenja

Hude posledice dlojanja burje

Vihar prevrnil poročni vlak; več oseb poškodovanih - številne druge nesreče Star berač zmaznil

Tudi včeraj je burja besnela z neznanos silo. Ponoči in v prvih jutranjih urah je dosegla «rekord», ki ga je v naših krajih le redkokdaj prekosila; njeni sunki so tu pa tam dosegli brzino 110-115 km na uro in še več. Razen tega je tudi mraz hudo pritisnil in je letos zahteval prvo človeško žrtv. Živo srebro v toplomeru, ki je pred par dnevi stalo še visoko nad ničlo, se je skrilo do 3° pod ničlo.

Tudi včeraj je burja povzročila številne nezgode; med drugim je celo prevrnila poročni ožkotirni vlak, kar se je sicer že zgodilo pred leti. Nesreča se je dogodila v Zavljah in sicer pri hribu Monte Castiglione. Okoli 5.30 je vozil odnot osebni vlak, ki je malo prej odinil iz postaje pri Sv. Andreju. Za lokomotivo so bili razen poštnega voza pripeti še trije osebni vozovi, v katerih se je nahajalo kakih 20 potnikov. Ko je vlak dospel pod pobočje hriba Castiglione, so ga sunki burje začeli tako močno stresati, da se je strojevodji Juriju Bretzu iz Trsta zazdelo potrebno, da skrti brzino, ki sicer ni bila velika, ker ta vlak navadno nikoli ne vozi več nego 30 km na uro. Toda predno je mož ugetnil izvršiti to namero, je burja zarohnela s tako neznanos silo, da je dvignila vozove s tira in jih prevrnila. Prvi hip, ko se je med oglušajočim ropotom razleglo v temno jutro obupno vpije potnikov, se je zdelo, da je imela nezgoda tragične posledice. Toda k sreči ni bilo tako. Ker je vlak v kritičnem trenutku vozil zelo počasi, se vozovi niso razbili, zato so jo potniki razmeroma prav poceni izkupil. Ko je polegla divja zmešnjava, ki je nastala po nezgodi, se je ugotovilo, da ni nihče hudo poškodovan. Dočim je večina potnikov odnesla zdravo kožo, so drugi — 7 po številu — zadobili lahke poškodbe na raznih delih telesa.

Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, je našel tam le 3 ranjence: vlakovodjo Danijela Negri iz Trsta, kotlarja Riharda Mozzorecchio iz Buj in težaka Josipa Šivic iz Škofij; prva dva sta bila lahko ranjena na rokah, tretji pa je bil poškodovan na desni nogi. Vsi trije so bili prepeljeni v mestno bolnišnico, kjer so dobili potrebno pomoč, nato so bili prepušteni domači negi. Razen omenjenih so bili poškodovani še sledeči potniki: 63-letni upokojenec Ignacij Pakj, stanujoč na Vrdele-Scoglietto št. 99, ki je bil poškodovan po obrazu, hrbtu in prsih; 42-letni trgovec z vinom Ivan Rebec, stanujoč na trgu Borsa št. 14, ki je zadobil praske na desni nogi; 40-letni Aleksander Bascali in 32-letna Marija Paucich sta se pa poznatno opraskala po rokah.

Kmalu po nezgodi se je po nalogu železniškega ravnateljstva podala na lice mesta tehnična komisija, ki je dognala, da se je vlak prevrnil predvsem radi tega, ker vozovi niso bili obteženi, kakor predpisuje pravilnik za železniški promet. Materialna škoda ni bila še uradno ugotovljena, a je brez dvoma zelo znatna.

Radi burje je imela rešilna postaja včeraj obilo dela. Mnogo oseb je bilo prepeljenih v mestno bolnišnico in nekatere so zadobile zelo hude poškodbe. Zjutraj na vse zgodaj je bil prepeljan v mestno bolnišnico 42-letni Maksim Breščak, stanujoč na nabrežju Gramula, ki je predpreteklo noč, ko se je vračal domov, radi močnega sunka burje padel tako nesrečno, da si je zlomil desno roko.

Ob 8. uri je prišel iskat pomoč na rešilno postajo 17-letni mehanik Jordan Jazbitz, ki se je pri padcu radi burje pobil po glavi in rokah. Kmalu nato sta bili prepeljeni v mestno bolnišnico 78-letna Katarina Gorijan, stanujoča v ulici Settefontane št. 18, in 50-letna Vincenca Veneto, stanujoča v ulici Crocifisso št. 13. Gorijanova je imela zlomljeno desno nogo v stegnu, Venetova pa je imela hude poškodbe na glavi.

Ob 11. uri so pripeljali v bolnišnico 71-letnega trgovskega potnika Karla Bettoli, stanujočega v ulici Rossetti št. 28. Starec je radi burje padel v ulici C. Cancellieri ter si hudo pretresel možgane.

Do večera so se zatekle v mestno bolnišnico oziroma so bile prepeljene tja še naslednje osebe: 50-letni težak Josip Pazunzi,

36-letni kmet Natala Matass iz Kanfanara, 72-letna Cecilija Rotacher, ki je imela na dveh mestih zlomljeno levo roko in hude poškodbe na glavi; 27-letna Tranquilla Sulich, ki je bila ranjena na rokah in glavi; 58-letna Dominka Ambrosio, ki se je pri padcu pobila po obrazu.

Vozniku Ivanu Farlan, stanujočemu v ulici Settefontane št. 247, je burja včeraj popoludne pri Sv. Ivanu prevrnila dvovozni voz. Pri tem je mož prišel pod koš (zajo) in zadobil hude poškodbe. Bil je prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti najmanj mesec dni.

Tudi znatno materialno škodo je povzročila burja. Ponekod je celo izruila drevesa in počila dimnike, zlasti pa je znesla svojo jezo nad tablam pri trgovinah, katerih je mnogo odtrgala.

Včeraj zjutraj so ljudje našli v veži hiše št. 2 v ulici Pozzo Bianco postaršega, boro obteženega moža, ki ni kazal nikakega znaka življenja. Siromak je očitno ostal brez prenočišča in je prebil noč v veži, kjer je radi mraza in najbrž tudi lakote onemogel. Navzočni so ga prenesli v bližnjo lekarno, odkoder je bila telefonično obveščena o dogodku rešilna postaja. Toda zdravnik, ki je kmalu nato dospel na lice mesta, je mogel samo ugotoviti, da je siromak mrtav; umrl je radi mraza.

Truplo nesrečnega starca, ki do sedaj ni bil še spoznan, je bilo prepeljeno v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Po zasedanju porote

Vitiš.

V pondeljek so se za gotovo dobo zaprla vrata dvorane za porotne obravnave. Tam, kjer so pred kratkim morda divjale najhujše tragedije štirih duš, vlada danes grobna tišina.

Trije umori — en požig.

Porota je institucija, kjer narod sodi potom svojih izrebranih zastopnikov. In ti izrebrani zastopniki so letos s svojimi pravoreki skovali usodo Nade Monterubianesi, nekdanj ponosne Rimljanke, danes strte morike, ki je maščevala za kroglo iz samokresa svojo po — višji sili izgubljenost čast. Sodili so odmeve drugega strela iz samokresa, ki je zadonel v ulici Pasquale Revoltella in prinesel smrt Landemannu Brunotu, mlademu mehaniku — mlad študent tehnike v Padovi — Karel Nepitello je sprožil smrtonosni strel, ki naj maščuje ogroženo čast njegove matere. Potem nekaj spremembe — pred porotniki je stal Silvij Hlapse, bivši uradnik tvrde Miani, ki se ni mogel boriti proti izkušnjam skrajno elegantnega življenja in hotel s tem, da seže pisarno, uničiti svojo preteklost. In naravnih finale — višek teh štirih dejanj — «scugnizzo» Licatolosi Salvatore, žrtve svojih lastnih strasti, ki so ga dovedle do tega, da je zasadi bodalo za 16 cm v telo ženske Virginije del Tedesco. Maščevalci tudi ta? Pokoljenje morila, njegov rojstni kraj — Girgenti — (Raccamunda) Sicilija, potrjujejo to možnost. Dežela strasti in ognja vlija to v telesa svojih otrok in tam se ponašajo ljubezni močnej kot sovraštva, sovraštva močnej kot ljubezni.

Slišali smo dve obsodbi, dve oproščenji in si zabeležili v naših mislih vrote.

Skozi vse zasedanje sedanje porote smo opazili iskanje duševnega stanja junaka vsake drame. Predstavniki javne tožbe, državni pravdniki cav. uff. odvetnik Gargano se je skozi vse zasedanje na vso moč boril proti «nevarnosti» vpliva tega «sodnega zla» kakor ga je sam imenoval. Branitelj vseh teh junakov in junakinj so živeli na zgradbi psihopatologije, prebrskali življenje svojega varovanca do najranjivejših močnej mladosti, našli so vse, kar se jim je zdelo potrebno. Niso zavrgli novice, da je njih varovanec bil nekdanj otroški dobi, ranjen s kamnom v glavo, ni jim ušlo poročilo, da je nekdanj njih junak v suu govoril in bil okrog sebe, našli so poročila o boleznih svojih varovancev, katerih se isti sami niso več spominjali, in za vse te stvari so našli v kateremsi delu države potrebne priče.

Z izredno hladnokrvno mirnostjo je predsednik sodišča Ferri opazoval te boje med brambo in tožbo, omogočeval obema z vprašanji na priče podpreti svoje mišljenje in razviti svoje teze. Najhujši incidenti ga niso spravili iz te homerične mirnosti.

In točka odgovornosti zločincev v kletki se zdi edino orožje dveh strank. Kdor ga lepše pogabi, kdor ga zna boljše vhiteti, ta ima v rokah «zmago». Izjave psihijatrov («dušnih izvedencev») ne ustrašijo brambe, ako so usodne za obtožbenca, iste pustijo mirnega državnega pravdnika, ako govore o popolni blaznosti zločinca.

«Čudno je, da postane v očeh brambe vsak človek šele v tej kletki — blazen» je dejal tokom zadnjega zasedanja državni pravdnik. In trezno misleči človek, ki pusti ugovore svojega srca na strani, bo delil čustvo tega kamenitega kipa javne tožbe.

Trije slučajni umori, obravnavani pri zadnjem zasedanju tržaške porote, bi dali obilo snovi psihološki studiji s tezo: «So li morilci in morilke odgovorni za svoje dejanje?» Vprašanje na splošno ni mogoče, toda sinteze teh treh slučajev ga omogočajo.

Naznaneje so bile štiri obravnave. Zadržna — Colia in Zagaria, obtožena premisljenega, nameravanega umora, se je prenesla na željo odvetnika Guida Zennaro, ki je predlagal za svojega varovanca psihiatrično preiskavo. Zakaj ne bi pač tudi on preizkušal svoje sreče?

Mislil torej, da je zgoraj stavljeno vprašanje povsem utemeljeno.

Nepitello je bil po izjavi izvedencev v trenutku zločina popolnoma brez uma, Licatolosi je bil povsem odgovoren za svoje dejanje. V prvem slučaju sprečevalo izvedencev ni veljalo nič za odvetnika drž. pravdnika Gargano. V drugem slučaju je odvetnik Gianini imenoval psihiatre nevedneže in vhitel to svoje prepričanje v obliki knjige «Uomini che amano ed uccidono» (Ljudje, ki ljubijo in morijo) nad glavami porotnikov.

In porotniki so ljudje, niso sodniki. Ker niso sodniki, smejo grešiti. Smejo grešiti, ker smejo poslušati svoje srce. Zato smo videli, da ne tožitelj, ne branitelj nista čitala porotnikom dolgih in učenih duševnih razprav — s tem bi se ne doseglo ničesar — razum človeka nesodnika je sprejemljiv za vse kaj drugega. Njemu

treba viliti to, kar razume tudi srce — tako, da porotniki s potrditvijo vprašanja polodgovornosti ali neodgovornosti niso več mislili pravzaprav na to, temveč akualni le ublažiti usodo tistega «bivšega» človeka v kletki.

To se je spoznalo tudi v reševanju drugih vprašanj o ojaševalnih okoliščinah. Teh je porotnikom bilo v vsaki obravnavi očitno premalo, kajti potrdili so vse. Velikodušno je srce tržaškega porotnika... Malokrat se zgodi na tržaški poroti, da se prizna smrti žrtve sovroz, to je, da se da nekoliko skrivaje učenim zdravnikom tržaške klinike. Sedaj se je to dogodilo — Licatolosi ni umoril — Virginiji Del Tedesco se ni pravilno ustavila kri.

Členi 46 in 48 kazenskega zakonika igrajo zelo važno vlogo.

Zanimivo je bilo pričakovanje rešitve vprašanja, je li Hlapse izvršil požig v nočnem času (ob 9. uri 20 min.). Branitelj odv. Berton je skušal na vso moč prepričati porotnike, da se ne sme vzeti kot podlaga astronomsko merjenje meje med nočjo in dnevom. In čudno — porotniki se niso vdal in dejali, da je bil zločin izvršen po noči.

Po mnenju braniteljev smo imeli to sezono tri pasionalne in eno intelektualno dramo.

Nada Monterubianesi je sprožila usodni strel, ko se je vse njeno življenje podrla pred spoznanjem. Ko je zagledala v požaru strasti pokojnega Hirschmanna izgovoriti celo lastni krov — zapuščen od vseh odragnih od svojih dveh hčerk, zasmehovana od tistega, ki je bil vsemu kriv, je dvignila samokres. To je slika, ki je pretrgala za tržaškega porotnika. Karel Nepitello, mladenič na vratih življenja. Človek, ki ima še idealno krasno mišljenje o človeški morali, četudi je otrok nepoznanega očeta. Strupena beseda se dotakne časti njegove matere. Noče preiskati, ali je ta beseda resnična ali ne. Izgovorjena je od bitja, ki je bilo pred časom predmet njegovega oboževanja. — On vidi pred sabo uničeno vse, se ne smatra več vrednega življenja, stopi poslednjič na pozornico s samokresom v roki in usmrti namišljenega ljubimca svoje matere. In ljudje mu oprostijo to dejanje potom svojih zastopnikov.

Silvij Hlapse je zažgal poslopje svojega gospodarja, ko ni mogel več skrivati avoje greha. Tudi zanj se je nakrat približal konec vsega. V grehu se je navadil ugodnega življenja. Avto, gledališča, zabave so mu postale potreba. S seboj je potegnil v propast tudi svojo mlado ženo. Tega ni mogel pretrpeti in skušal vse skriti, uničiti v bežičnih plamenih.

In porotniki so imeli usmiljenje za njim — upoštevali so dramo njegovega duha. Licatolosi Salvatore — kdor je hotel spoznati figuro tega človeka, bi moral slišati odvetnika Gianinija, ki je porabil za njegovo stvar enajsturen govor, ne vstevši uvoda odvetnika Napoli. Licatolosi je človek, ki, ko spozna Virginijo Del Tedesco, uvidi, da je storil nepopravljivo krivico Gomoljevi, ko jo je poročil. Spozna sam to, toda strast, ki jo je prinesel iz svoje do minove, ognjevitje Sicilije, je veliko močnejša kot on. Virginija Del Tedesco postane zanj vse, njuno razmerje ne more dajati Virginiji Del Tedesco nikakega upanja, ker je on poročen. Ljubljena Gina se oklene karabinerja, ki ji sveto obljublja poroko. In tu zavzame dejanje značaj tragedije, ki narašča do trenutka, ko gre Licatolosi jevo bodalo globoko v jetra nesrečnice. Z njeno smrtjo je Licatolosi ubil samega sebe. Brez nje mu ni življenja in on hladnokrvno, toda potrt in truden do smrti čaka razsodbe.

Tudi on je deležen usmiljenja...

Tako se je vlekle usmiljenje skozi celo zasedanje.

Učelnjak Gargano je skušal vse, da prepreči izbruh človeškega čustvovanja in da pusti Pravič v rokah tečnosti in zaveso na obeh. Toda meč pravice je ostal miren... Poskušal je celo prenesti obravnavo tik pred pravorekom, da uniči vpliv besed braniteljev. Z druge strani se je skušalo incenirati prizore, ki naj vplivajo na srce porotnikov.

Toda celo zasedanje je šlo po tiru, ki ga je dala prva porotna obravnavna, tiru odpuščanja in usmiljenja...

S temi občutki v srcu smo doživeli zaključek letošnje porotne sezone. S. R.

TELESNA VZGOJA

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE.

Uradno poročilo.

Osrednje Sportno Vodstvo Udruga Slovanskih Sportnih Društev v Italiji želi vsem udeležencem članom goriške, tržaške in istrske pokrajine veselo praznike in srečno novo leto. Novo leto naj razliri in strne naše vrste.

S seje dne 22. decembra.

Tekma Adria-Prosveta: Na podlagi poročila delegatov S. U. in po ugotovitvi, da so vsi člani čete Adrije, ki so tekmovali za barve iste, pravilno udeleženi se razveljavlja sklep T. V. N. tet tekma odobri z 2-1 v prid Adrije.

Nova članica: Sprejema se v S. U. nova članica S. K. Val iz Barkovellj.

Poziv članicam: Ker se bo kmalu pričelo s tekmovalni rezerv, pozivamo vse članice, da pravočasno dvignejo izkaznice igralcev. Opozarjamo nadalje, da bodo nedvigljene izkaznice uničene.

Kazni: Kaznuje se S. D. Adria z Lit. 20 globe, ker se igralci niso predstavili sodniku z izkaznicami S. U. Opozarja se Adria na člen 12. poslovnika S. U.

Kaznuje se g. Bidovec Ferdo s prepovedjo udeleževanja na treh efektivnih prvenstvenih nedeljah.

Zavrženi prizivi: M. D. Zarja, Bazovica, se zavrže priziv, ker nepravilno napravljen. Zavrže se priziv g. E. Zerjela, ker v nasprotju z določilom člena 27. poslovnika S. U.

Odvzete izkaznice:

Radi kršitve člena 7. pravilnika prv. tekem se odjemlje izkaznica igralcem Prosvete Trst št. 31 in 39 — igralcem Adrije št. 50 in 65.

Imenovanja: Imenujejo se v T. V. N. sledeči g. Stopar Mirko, Smerdelj Drago in Germek Marij.

Komisarij: Igrišče Obzora: g. Pavlovič.

Olimp - Obzor.

Tekma, ki bi se smela odigrati jutri na igrišču v Rocolu, je radi slabega vremena prenesena.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Odprte lekarna.

Danes v soboto dne 25. decembra bodo v Gorici odprte sledeče lekarnе: ves dan lekarna Giubich, via Rabatta št. 18; do ene ure popoldne pa lekarni Liberti, Corso Vittorio Emanuele št. 39. in Cristofaletti, na Travniku št. 14.

Jutri 4. j. v nedeljo dne 26. decembra bodo pa odprte: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden Alesani (prej Gironcoli), via Carducci št. 12; do 1. ure pa lekarni Giubich, via Rabatta št. 18. in Kurner, Corso Vittorio Emanuele št. 4.

Razne zanimivosti

Čudak.

Med najboljših pešce se mora prištevati Ivan Linder iz Svice. Nešteto krat je zmagal v vztrajni hoji in mnogo odlikovanj krasi njegovo sobo. Pred kratkim je zmagal v hoji iz Pariza v Strassburg. Bil je to tako nepričakovan uspeh, da mu je francoska tovarna avtomobilov darovala, razdeljena v njegovo mojstrsko hojo, avtomobil. Ivan Linder je odklonil darilo in ta svoj korak utemeljuje v avtomobilskem časopisu tako le: «Kaj bi z avtomobilom? Za pešca sem rojen, gojil sem ta sport ne samo radi tega, ker mi manjka denarja za druge sporte, marveč tudi zato, ker se ne maram posluževati strojev! Menda je on edini, ki tako misli.

Nov nebotičnik.

New-yorškemu mestnemu stavbenemu uradu je bil predložen te dneve v odobritve načrt za zgradbo uradniškega poslopja, ki bo štelo sto in deset nadstropij in ki bo skoroda štiri sto metrov visoko.

Kruger kot govornik.

Pavel Kruger je bil svoje dni predsednik burske republike v Južni Afriki. Da vzbudi zanimanje za Bure, je potoval Kruger oz. kakor so ga splošno nazivali: Ohm (stric) Paul, v Evropo in obiskal razna glavna mesta. Spremljal ga je kot tolmač profesor van Hamel. V Parizu so predsedniku priredili zelo slovesen, naravnost veličasten sprejem. Na vse kraje in dalje pozdravne govore je moral slednjič slavljencev tudi odgovoriti, a ni spravi drugega iz ust, kakor: zahvaljujem se, zahvaljujem se! Njegov tolmač je to kratko zahvalo prevedel na francoski jezik in prevajal jo je pol ure seveda bolj «po svojo» in vsi Francozi so se čudili, kako izbojen govornik je Paul Kruger.

Da bo imel mir.

Komponist in glasbenik Maks B. na Dunaju ni živel v prijateljskih odnosih z gospod

Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!

Polovico mize je gospa Mira spet pogrnila in postavila nanjo, kar je bila prihranila za moža.

«Kako je bilo?» je on pomignil proti spalnici in stopil po prstih do pripravljenih vrat.

«Lepo. Škoda, da te ni bilo,» je obklovala ona. «Vsi srečni so bili, zlasti Mirica. Gospa Lina nam je delala družbo.»

«Kaj pa on, Linin mož?»

«Ni ga še. Mislila sem, da gre on, pa ni bil ti.»

«Ubožica,» je dejal mož, sedel za mizo in začel prigrizovati.

«Njen mož božičuje pri materi,» je razlagala Mira ter se spet lotila šivanja. «Ljudje si sami grenijo življenje. Tako lepo bi lahko živeli vsi trije pod eno streho. Pa sta se stara in mlada sprli in mož ne ve, pri kateri bi bil.»

«Hm,» je skomizgnil on in slastno zajemal iz krožnika pred seboj. Čez malo je podvomil:

«Samo če je res...»

«Kaj — če je res?»

«Da on božičuje pri materi.»

«Kje bi pa bil?»

«Nekateri božičujejo v gostilni.»

«Samci.»

«Tudi zakonski možje. Videl sem jih domov grede.»

«Tisti, ki imajo pekel v hiši. Ta dva pa imata nebesa. Tako sta srečna, da nimata otrok.»

«Zame bi to ne bila sreča.»

«Zame se manj. Gospa Lina pa je zelo zadovoljna, da jih nima. Ne on ne ona jih ne marata.»

«Hm,» je spet skomizgnil on in spet podvomil: «Če je res.»

«Ti pa rad sumničiš,» se je nasmehnila Mira.

«Sodim po sebi. Ko se ti je gospa sosedah bahala, kako je srečna, da jih nima, je bilo prav, da si se ji kazala istih misli in jo morda še malo poblagrovala. Odkrito pa to blagovanje ni bilo, le priznati.»

«Lejte si no! Za hinavko me ima,» se je ona zasmejala.

«V tem že. Pa taji, če moreš.»

Vstal je iz mize in se ji tiho približal. Z naglo, rahlo kretnjo ji je dvignil glavo in ji pritisnil ustne na ustne:

«Taji, taji,» so izgovarjali njegovi prešerni pogledi.

«Ne morem,» so priznavale pjene vlažne, blažene oči.

FRANCE BEVK:

Rusini.

O Božiču leta devetnajstosrednjajstega je bilo. Daleč od doma so nas v Bukovini izgrebli iz malih, za silo toplih hiš in nas naglani na poledenele ceste. Sneg je prišel naletavati v gostih kosmičih in je naletaval ves dan, da je bila vsa prej kopna pokrajina popolnoma zagnjena v belo odejo, ki je rasla od ure do ure in ovirala težke stopnje, ena težja od druge.

Proti večeru smo zagazili med nizke židovske hiše, ki so stale po obeh straneh ceste na ravnini. Zada za vasjo je prišel naenkrat rasti hrib, na katerem so stale hiše Rusinov in Poljakov, raztresene in majhne, med drevjem in njivami; vse zastrte v mrak in sneg so se mi zdele podobne hišam moje rojstne vasi, le da so bile še revnejše.

Zablodili smo v klanec, ki je bil ves poldoben ozkemu žlebu, ki ga je izlivala voda in se je dvigalo drevje nadenj, da je tvorilo ves obložen s snegom, obok, ki je ječal nad našimi glavami.

Posamič smo se težko obložili in trudni rešili na breg, s katerega so bile vidne luči po hišah, častniki so izgubili smer, naredniki so vpili... Ko so se hreščeti glasovi porazgubili, nas je ostala še kopica ljudi, ki smo sedeli v snegu in čakali.

V temi in snegu nihče ni mogel napraviti reda. Posamezne skupine so se porazgubile po hišah, kjer so se našli ljudi, tam so šli dalje. Od luči do luči, od hiše do hiše.

Dvignili smo se in šli tudi mi. Obhodili pet hiš in zagledali luč v globeli. Opotekaje smo iskali gaz, ki je bila že trikrat zasuta, in našli hišo, ki je bila skoraj prazna, ter stopili na prag.

Tedaj je prišla z druge strani senca in stopila pred nas.

«Pojdite z menoj!»

Trije so se potuhili, štirje smo šli. Bil je častnik, ki je ušel pred nami in nismo vedeli, kam nas pripelje. Padali smo v sneg in se zopet kopali iz njega, prešli hiše in klanec in obstali pri zadnjih treh hišah, ki so stale posamič druga poleg druge, zadaj pa se je raztezal globok črn gozd, iz katerega je prihajalo ječanje.

«Tu postavite stražo. Nihče ne sme po tej poti v gozd... Po noči ne po dnevi!»

To je dejal in izginil.

Nismo vedeli, čemu stražimo tisti del vasi. Bržkone tudi oni niso vedeli, čemu so nas tja postavili. Debelo smo se gledali v večernem mraku par trenutkov, nato smo pustili enega s puško na mestu, drugi smo se podali iskat ležišča.

Prva hiša nam je postregla. Ležali smo v isti sobi, kjer je bila peč in ležišče za mater in hčer in za očeta; tam, kjer so pripravljali jed in predli. Kuhali so tudi za nas in dobro nam je bilo, kakaj že naslednji dan smo opustili misel na straženje in se držali stisnjeni v topli izbi, medtem ko je zunaj nehal naletavati sneg in je veter pihal okrog voglov.

Tedaj sem prvič videl Rusine in gledal v njih duše. Tihi, z majhnim zadovoljni ljudje, so dali v gostoljubju vse, kar so imeli. Nam, tujcem, ki so nas bili siti čez glavo. Ali pa jih je zazibala v ljubezen naša govornica.

«Vi ste Rusini?»

«Ne, Slovenci.»

«Ah, Slovenci!» so nekoliko spačili izgovorjavo. Imeli so nas za Slovence. Te so poznali. Slovencev ta preproščina ni poznala.

Videl sem jih pri županu, ki je bil v sosedni hiši. Kadar je vstopil Poljak, se je odkril in globoko priklonil, prijel gospo

župano za roko in ji poljubil čenke. Zato je smel sesti k mizi in je dobil skute in polente. To je eno ljudstvo.

Rusin pa je obstal za vrati, anel klobuk in govoril v zadregi nekako proseče, pri vsaki besedi županje se je zdržnil in poslušal... Gologlav je odšel in se pokrtil šele v veži.

To je drugo ljudstvo.

In vendar imam rajši Rusina, bolj slovaški je; miroljuben in plah, a vendar močan radi svoje preprostosti.

Spominjam se našega božiča, njih — pravoslavni — je šele pozneje.

«Ah — danes je vaš božič!» so dejali in nam voščili. Tisti dan so nam skuhali dva lonca jedi; po prašičevini je zadišalo po izbi. V naših obličjih so merili našo zadovoljnost in so bili veseli tudi oni.

Popoldne so sedeli v kozuhih blizu nas in nas zabavali s pogovori; prišel je sosed, ki ga ne pozabim radi njegove temne brade in gostih las, ki so mu padali na ramena. Bil je podoben Razputinu.

Ta je znal brati in je prinesel veliko, v črno usnje vezano, na vogalih s kovino obrobjeno knjigo s seboj. Ko je izvedel, da smo pisniki tudi mi, se je začudil in je vprašal, odkod smo. Nato je zlinil, kakor da medlo razume, kje je to. In vprašali so: «Kako je pri vas?»

Ni bilo dobro. Med vojno nikjer ni bilo dobro, in vsak ve, kako je bilo. Pa so iz našega molka sklepali in vprašali:

«Ali je tudi pri vas mnogo Židov?»

«Ne,» smo dejali, ki smo poznali pomen tega vprašanja za kraje, kjer ima Žid ravno polje, prodajalno in gostilno, bel kruh in denar; «Židovi pri nas ni.»

Odprli so usta. Preprosto začudenje Rusina je bilo nemo, ni našlo besed nekaj časa, nato se je izvil iz njih:

«Pa kdo ima prodajalne in gostilne?»

«Naši ljudje,» smo dejali.

«Vidite,» je dejal ta, ki je imel Razputinov obraz. «Vse je v narodnih rokah. Ah!»

Pritrjevali so mu s pogledi, v obeh je sijala neznana zarja tistih dni, ko bo polje, bel kruh, hiše ob cesti in prodajalne, vse narodovo, na kar tisti hip še misliti niso smeli.

«Pri nas je vse Židovo,» je vzdihnil človek z Razputinovo brado. «Vse Židovo in panovo. Kristjan nima nič; on dela in nosi Židu... dela in nosi Židu,» je ponovil. Nato je klonil glavo v nedrje, kot da se je globoko zamislil in ni našel izhoda iz svojih misli. Vendar se mu ta dan ob naših besedah prej nemogoče sanje niso zdele nemogoče...

V tej zamišljenosti vidim še danes njih sliko pred svojimi duševnimi očmi. Velikan, ki bi breme igrave vrgel na tla, a se ni zavedal tega...

FERDO PLEMIČ:

Božič v kitajskih vodah.

Pluli smo po kitajskem morju. Hud vihar je tulil preko naše ladje, ali «Orion» je bil moderen parnik, trdno zgrajen, jeklenih mišic in bakrenih živec. Na poveljniškem mostu je stal kapetan Jovanovič in poleg njega prvi krmilar Božo. Oba sta zrla s srepim pogledom svojih sivih oči tja ven v vihar. Govorila sta malo, vsako uro jedva pol besede, ali vsaki pol besedi kapetanovi je sledil krepak zavijaj Božev roke ob krmilnem kolu. Tehne so bile kapetanove besede, težka je bila Boževa roka, velika in široka kakor lopar; ali tem besedam in tej roki se je vdajala naša ladja kakor pokorna deklica in plesala je skozi belkast prišč morske vode kakor lastavica, ponosna in kljubujoča in s kljubovalnostjo zmagojoča.

Naš krov je bil prazen. Kogar ni priklenila varstvena služba nanj, ta je bil v podpalutju, mornarji, strojniki, častniki in potniki. Brezskrbno smo se pomenkovali, dasi je «Orion» občno plesal, saj smo vedeli, da je naša usoda v božjih rokah, v božjih in v kapetanovih in v onih loparjih, ki jih je priroda podarila krmilarju Božu. V boljših rokah nismo mogli biti.

Bil je božični večer, in mi smo hoteli po stari mornarski navadi postaviti svoje božično drevesce. Oj to drevesce! Ladjski tesar ga je zbil in stesal iz par tresk starega zaboja, a že smo ga postavili v naši dvorani in okrasili smo ga. Prižgati bi morali le še lučice in odsev naše daljne domovine bi se povrnil za hip med nas tako daljne, daljne...

Na brodu sta bila dva misijonarja. S Kitajskega sta se vračala domov po dolgih letih hudega napora in težke muke, zadovoljna z delom, ki sta ga izvršila, zadovoljna z blagoslovom, ki je spremljal njuno delo, zadovoljna, da se vračata v domovino, iskreno ljubljeno, nikoli pozabljeno. Ponudila sta se, da nam, morskim volkovom, bereta božično polnočnico, in vsi smo jima obljubili, da ji bomo prisostvovali. Mornar pozna Boga, Bog njega. Tako je bilo vedno. Tudi potniki, katoličani, Angleži, Indijci in Parsi so obljubili, da bodo prišli k svečanosti. In da bo svečanost lepša, se je ponudil naš drugi strojnik Marko, da bo pri nji sviral na svojo flavto. Ker bi pa flavta sama premalo učinkovala, se je ponudil takoj nato neki potnik, da ga bo spremljal s svojimi goslimi. Ta potnik je bil po rodu in po veri Žid.

Ko smo v najlepših pripravah, doznamo novico, da je naš radiotelegrafski častnik prestrigel obupen klic po pomoči.

Tam daleč na temnem, razburkanem kitajskem morju, štiri ure vstran na levo, je podlegla lepa trijambornica v silnem boju z vihro. Raztrgala ji je jadra, zlomila ponosne jambore, odnesla krmilo, in upostojeni brod je taval v temi z vodo v telesu brez upa zmage, brez upa lepe smrti.

Krepak sunek ob levi bok našega broda nas je takoj potčil, da se je odzval naš kapetan temu klicu. Rilec naše ladje se je okrenil in «Orion» je spremenil svojo smer. V hipu je bilo pozabljen praznovanje božične noči. Vsak od nas je hitel v svojo celico, da se ogreje z voščeni plaščem, da se prepaše z rešilnim pasom, ker vedeli smo, da računa zdaj naš kapetan z nami, z vsemi nami, kapetan in Bog.

Tudi Marko je odložil svojo flavto, ki jo je držal v rokah. Izginil je, ali vrnil se je kmalu v voščeni plačinu in z voščeno kapo na glavi, visok in širok, lep kakor je bil samo Marko.

Medtem smo zvedeli, da je «Orion» prejel že drugi klic:

«Razbiti jantori, krmilo strto in voda v brodu. Pred nami smrti!»

Naš radiotelegrafist jim je odgovoril povelje našega kapetana: «Vztrajajte, prihajamo!»

Težek je bil boj z valovi. Brodili smo sedaj naravnost proti središču besnega viharja, kateremu smo se poprej izogibali bolj na desno. Gugal se je naš brod, ječale so njegove jeklene stene, a samozavestno so bobneli močnejši stroji v njegovi trebušni duplini. Strojniki vsi na svojem mestu, stisnjenih ustnic, resni in odločni; kurjači, Dahnatinci in Arabci, složni v skupnem naporu, upognjenih tlakov, napetih mišic, razgaljenih prs, risovih pogledov, poslušni na vsak mig. Šlo je za življenje. Ni bilo čuti nepotrebne besede v strojnem prostoru, le tuhtam zvenenje signalov, ki so prinašali kapetanova povelja, katera je prvi strojnik ponavljal svojim možem ostro, rezko z roko ob strojnih ročajih, s svačlico med obrtnimi ustnicami. Močnejše na krovu, močnejše pod krovom.

In zdaj je dospelo povelje: «Stoj!»

«Orion» se je ustavil. Hiteli smo po železnih stopnicah na krov, v boj proti temi in viharju, v pomoč onemoglih tovarišem, da jih iztržemo smrti iz koščenega objema. Včasih je človek močnejši od smrti.

Pred našimi očmi se je razprostiralo morje in na njem odsev mogočnega žarnice našega broda, ki je iskala ponesrečence. In glej, tam, eno miljo daleč, premetujejo valovi brezlički trup zionljene ladje. Vihar tuli, jedva se vzdržujemo na nogah.

Tedaj stopi pred nas kapetan Jovanovič, majhen a čokot mož, osivel v vihar, zagorel v južnem solncu. Premeri nas ostro in reče trdo:

«Kdo se upa do brodolomnikov tam zuna? Prostovaljci naj stopijo naprej!»

Šest metrov najmanj so bili visoki valovi, ki jih je zaganjal besneče morje, in tuleča noč je ležala na njem izvzemši malo črto, ki jo je razsvetljeval naš žaromet. In nebo se je pogrezalo in peklo je kipele. Ali ko je naš kapetan pozval prostovaljce — glej! — stopili smo vsi, prav vsi do njega, strojnik Marko prvi.

V kapetanovih očeh je zalesketalo nekaj mokrega, ali ničesar drugega ni dejal negoli: «Spustite rešilne čolne!»

Spustili so jih z nami vred. Malo je manjkalo, da bi nas valovi ne razbili ob boku naše lastne ladje. Ali čudovita je moč mornarskih mišic, kadar hite v rešitev svojih tovarišev. Odrinili smo, dospeli k jadrenici, sam Bog ve, kako, in rešili smo jih, rešili vse, prav vse, medtem ko se je njihova ladja že potapljala. Ko smo se vrnili ter smo privezali z nadčloveško močjo naše čolne z rešenci ob ladijske vrvi, smo se jedva oddahnil. Rešeni smo bili — rešenci in rešitelji. Urno so nas dvignili škripci na krov. Gromovit pozdrav nam je zadonel iz grl naših potnikov, ko smo stopili zopet na našo ladjo, in sivolasi misijonar nas je blagoslovljal. In kapetan je stopal gor in dol aredi viharja in je godrnjal: «Vrlo, vrlo!»

In udaril je po rami mornarčka Ivota, ki nas je, petnajstleten deček, hotel spremiti po vsej sili na naši težki poti, hudo ga je udaril naš kapetan. Ali Ivo je sprejel ta udarec kakor največje odklikovanje, in to je bil udarec tudi bil. Nihče te ne odklikuje na tem božjem svetu bolj negoli kapetan, kadar te dobrotno potrepi po rami pa ti reče na primer:

«Jure, sam hudič je v tebi!»

Okrepčali smo rešence, okrog katerih so se gnelli posebno naši potniki, in kmalu so se jim vrnila moči.

Naš «Orion» je zapustil nevarno viharjevo središče in prišli smo v mirnejše vode. Tedaj nam naznani kapetan polnoč. Naše duše so se bile že umirile, naše napete mišice je navdala sladka trudnost. Zbrali smo se v dvorani, potniki in mornarji, v kolikor nas je vezala varstvena služba, in začele so lučke ob našem božičnem drevescu. In marsikateri rešeneč se nam je pridružil, bili so Španci. In stari misijonar je zapel božičnico in mladi misijonar mu je odgovarjal. In vsi smo poklekli in smo molili vsak po svoje, kristjani in Indijci in Parsi. In Marko, najhrabrejši pri rešitvi, je zaplesal na svojo flavto in njegove oči so se topile od otroške radosti, medtem ko so njegove prsi še hropele od prestanega napora. In Žid ga je spremljal na svojih goslih.

A kapetan je edini stal med nami z zlatobrobiljeno čopico v roki, dostojanstven in častit, ker na morju je le en Bog in le en kapetan.

In objel nas je Božič, objel našo dušo in našo ladjo, ki je plula po kitajskih vodah.

FRAN ŽOUR:

Dan in noč.

Iz biserov in žarkov stkan, razgrinja zora pajčolan — Tam žarki mehki, zdaj še skriti kipe, prše že v prvem svitu — Glej, zdaj zabliska solčna os, in morje žarkov, strel ognjenih iz prvi božjih porojenih, vzdrvi čez nebes solčni voz: — In zemljo širno, vse obzorje objelo je svetlobe morje...

A misel temno je snujoč izza zasede predla noč: Gre dnevu v sled iz temne jame, da pajčolan mu zlati vzame in božjih žarkov solčni roj; in ko ga vjame, pa zagrne v katerih strah, je skrb in znoj — ves svet v peruti svoje črne — Zato noči se mi bojimo, k Mariji molimo... zaspimo.

FRAN ŽOUR:

Nevihita.

Ko blisk na blisk temno razžarja, iz prs noči se trže grom — grem z dušo bolno v noč viharja, z menoj gre kës, obup in dvom.

Vse, vse je v srcu izgorelo kar misli svetih vzkliko v dan — Pečat grenkobe pal na čelo, življenja gnusnih, mrjem ran...

Nevihita, bliski, gromi ljuti na pir jaz z vami grem nocoj — Naj duši moji ste peruti in prsim moč za daljnji boj!

FRAN STAROVAŠKI:

Duhovne igre v Gorici o Binkoštih l. 1622.

Odlomek iz romana «Tratarjev študent». Zgodovinska povest iz 17. stoletja

goriske preteklosti. Proximo anno 1622 multa notatu digna contingemus... (Za prihodnje leto 1622 imamo mnogo spomina vrednih dogodkov omeniti.) (Historia Soc. Jesu, pag. 21.)

Ta znamenita kronika začneja s prihodom jezuitov v Gorico in obsega vse važnejše dogodke do njihovega izгона l. 1772 in je še danes v lepem rokopisu ohranjena v samostanu oo. jezuitov v Gorici, kjer jo je pisatelj te povesti čital in proučeval za to poglavje, ki ga danes podajamo našim cenjenim čitateljem.

Spomladi tega leta je papež Gregor XV. blaženega Ignacija iz Lojole, utemeljitelja reda jezuitov, proglasil za svetnika. Ta izredni dogodek je povisil moč in ugled tega reda, in goriški kolegij je hotel proslaviti svojega duhovnega očeta s cerkvenimi poobnostmi in posvetnimi veselicami, da tako ustreže dušnim potrebam, pa tudi očem pobožnega ljudstva. Brzi sli so nosili latinsko pisana vabila po deželi in po mestih; celo v Benetke, sedež mogočnega republike in slavnih dožev, je prišel poseben sel s prijaznim vabilom.

Za to slavo so izbrali jezuitje binkošti. Zvonovi vseh cerkva so s svečanim glasom naznanjali vesele praznike. V svoji kapeli in okoli nje (v današnji vojašnici na Travniku) so postavljali nove oltarje, kjer so darovali maše in delili zakramente. A to vse še ni zadostovalo, ker se je bilo že dva dni pred slovesnostjo iz vseh krajev nagrnilo toliko pobožnikov, da so jih morali spovedovati in obhajati tudi v cerkvi sv. Petra pri Gorici, kjer je bila takrat bogata župnija oo. jezuitov, in v samostanu minoritov na današnjem Trgu sv. Antona, «kar je bilo v korist menihom, nam pa v prilog za boljše vzpostavitev naše priljubljenosti,» piše kronist. «ut biduo ante non modo in nostra Divi Petri Parochialis aede, verum etiam in Franciscanorum Minorum monasterio confitentes fuerint audiendi, quod et Monachis utile et nobis benevolentiae magis conciliandae commodum fuit...» Rdeči nabiralnik na dolgem drogu je neprenehoma žvenkljal in požiral bakren in srebrn drobci, ki so ga plemiči, meščani in — tlačani radodarnih rok sipali za milosti in obilne odpustke. Take svečanosti ni videla Gorica še v onih časih ne. ko so goriški grofje prirejali svoje viteške turnirje, daleč po svetu znane po razkošju in sijaju. Seve, viteške igre so bile le za odlične goste plemiških rodov, jezuitje pa so vabili vsakogar brez razlike stanu, brez ozira na število slavnih prednikov...

Ves kolegij in zastavah, da je bilo videti vse kot eno samo veliko svetilišče. Kapelico so razširili s šotori iz dragocenih preprog, strop pa je bil iz čiste modre svile in je predstavljal sinje nebo z neštetiimi v zlatu vezanimi zvezdicami. Pred kapelo je stal slavolok, postavljen na štiri mogočne stebre in štiri piramide. Spredaj se je v sredini v čistem zlatu bliščalo Ime Jezusovo, na desni in levi pa imeni sv. Ignacija in Františka Ksaverija. Ta slavolok je imel obliko ogromnega baldahina, pod njim v ozadju se je dvigal kakor oltar, kjer se je pela velika maša. Vitezi, visoki cesarski uradniki (ex Caesaris officio primi), njihove gospe in hčere so imeli posebne prostore, tako tudi gójenci kolegija s pisanimi zastavami, ki so se prevlečale v svili, zlatu in srebru in povečevale bajno sliko... Nižje ljudstvo pa je s Travnika poslušalo in gledalo, kar je iz daljave skozi široka vrata moglo ujeti radovedno uho in oko. In je tam molilo in trkalo na prsa. A zvončki pod rdečimi nabiralniki, z zlatimi priviski obšiti, so tudi pred kolegijem med revnimi tlačani bingljali, pa je vsakdo po svojih močeh moral prispevati za zlato, srebro, svilo in kadilo.

Za kolegijem, kjer imajo danes vojaki svoje vaje, so postavili gledišče s trojnim velikim odrom, vse v dragocenih preprogah, s svilenimi zagrnjaji, z imeni Jezusa, Marije, sv. Ignacija in drugih svetnikov. Tam so se imele predstavljati duhovne igre (ludi spirituales), za katere so izbrali snovi iz poganskega bajeslovja, ki pa so v alegorijah poveljevale sv. Ignacija. Te duhovne igre so bile uspešen protitež ljudskim burkam (comediae lascivae), ki so jih glumači prirejali na Travniku, ali so slabo vplivale na moralo ljudstva, ker so glumači vlačili na oder izmeček polnagih žensk. Jezuitje pa so hoteli pod zaščito sv. Ignacija pokazati Goričanom pravo umetnost in lepoto, ki bo zabava očem in bo obenem krepila dušo in srce v spoznavanju svete vere in blagodatí krščanske morale.

Ker pa je bilo ljudstvo še pod mogočnim vplivom cerkvenih pobožnosti in obredov, niso hoteli kaliti duševnega razpoloženja in so prenesli glediščne predstave osem dni pozneje, na praznik sv. Trojice. Romarji so odhajali v velikih trumah v ravno Furlanijo, v vipavsko in soško dolino, v solnna Brda, polzkušili so se po samotnih goriških seliščih, po cvetočih vaseh in prijaznih mestih, kjer so pripovedovali onim, ki niso mogli na božjo pot, o vsem, kar so slišali in videli.

V soboto po Binkoštih so se množice vračale. V Gorici je bilo zopet živahno, krčme so bile polne veselih gostov, ki so potrpeljivo čakali izrednega užitka, ki se pripravljalo za jutrišnji nedeljo na obsežnem gledišču jezuitskega kolegija. Po vseh goriških cerkvah so se na vse zgodaj pele sv. maše, potem pa se je gnetlo-tisočero in tisočero ljudi pred glavnim vhodom kolegija. Volaki so pod vodstvom rediteljev z

doigimi sulicami nepoklicanim sosedim bratili vstop. «Za tlačane in reveže v trdi raševini je spoved, obhajilo, pridiga, pokora in odpustki, tako sijajne veselice so za gospodo!» so se norčevali vojaki. Drugi so jih tožili, da se predstava za nje popolnoma ponovi. Za enkrat jim bo zabava dovolj, ko bodo gledali nastop vitevov in druge gospode... Da, da, to je že od nekdaj tako. Takoj po devetih so fanfare srebrnih rogov naznanjale, da prihaja deželni glavat grof Franc Lanthieri, nato pa je začela težko pričakovana predstava. Ta je vsebovala šestero alegoričnih slik, ki so se upirjorile z izrednimi in dovršenimi sceniskimi pripravami.

V prvi sliki se pripelje na ladji premeteni Odiszej, privezan na jarbol. Za kulisami se sliši vabilno petje siren, ki so ga hotele začarati in ugonobiti na svojem otoku. On pa je zamašil ušesa svojih preostalih tovarišev z voskom, sebe pa dal privezati na jarbol. Ko se je vozil preko odra, mu je boginja kreposti podala lovorojevo vejico v znamenje neumrljivosti. To je bila alegorična slika življenja sv. Ignacija: tudi on ni maral za zapeljivost sveta in se je oklenil jarbola ladje sv. Petra, tudi on si je zamašil ušesa, da ne sliši vabilnih glasov, ki bi mu bili v pogubo, razdelili je svoje bogastvo med reveže, je postal zvest naslednik Kristov in pridobil lovorej v nem izveličanja in svetlosti.

Najbolje je uspeła druga slika, kjer je radovedna množica videla in slišala Orfeja, božanskega pevca, ki je s čarobno lirjo in nedosežnim petjem krotil zveri in premikal pusto skalovje in drevesa, da so šla za njim. Prizor je začel zopet za kulisami. Tam se je slišalo grozno tuljenje divjih zveri, skalovje je pokalo in grmelo ter se v plazovih rušilo z visokih gora, dreves se je lomilo in šumelo v divjem viharju. Vmes so zdaj pa zdaj zadoneli zvončki okordi ubrane lire, zadonela je himna: zveri so obmolknile, skalovje je nehalo bobneti, vihar je potihnil... Na odru se prikaže Orfej, mlad in krasen, v belem nabranem hitonu, z zlatimi obročki na golih rokah, z lovorejvim vencem na glavi, z ubrano lירו v levici. S čistim glasom je pel himno na čast Apolonu in jo spremljal na liri; za njim pa so prihajale zveri majočega in pasjega plemena, ogromna kača se je val

dalnjih jutrovi deželah oznanjeval Krista in je s tem apostolstvom zaslužil nebeški raj.

V poslednji sliki so videli oba nova svetnika v vsem njunem nebeškem sijaju kot zmagovalca nad poganstvom bogovi. V imenu Gorice pa je Fides (boginja zvestobe) poudarjala vdanost in zvestobo, ki so jo Goričani izkazovali nekdanjim grofom in pozneje avstrijskemu cesarju, pa je obetala, da bo pod zaščito novih svetnikov gorško mesto služilo znanosti in vrlinam. Na koncu predstave živigne na odprtem odru svetel plamen, in na to znamenje zagrmi topovi nad grajskim obzidjem, da se je razleglo daleč po visokih gorah in cvetočih dolinah.

Po predstavi so imeli plemeniti vitezi in državni dostojanstveniki v kolegiju svečano pojedino, in o. jezuitje so slišali mnoge hvale in slave za tako sijajno prireditve. Gledalci so počasi odhajali in se pozno v noč so po krčmah in doma pripovedovali o čudežnih rečeh, ki so jih videli. Mladi igralci v duhovni igri so se po naporni predstavi gostili z obilnimi ostanki gospodske mize; kar pa je še njim ostalo, so dobili beraški dijaki, ki niso imeli doma hrane in so živeli od milodarov, ki so jih dobivali po samostanih in premožnih meščanskih hišah.

Plemeniti in visoka gospoda pa niso dobili bogate pojedine v svečani dvorani prav zastoni. Ko je mestni kapetan Janez grof Sforza v znanem latinskem govoru čestital o. jezuitom in njihovim gojencem na tako izrednem uspehu, se je rektor kolegija tudi v lepi latinski zahvali in obenem poudarjal potrebo nove velike cerkve, kjer bi pobožno ljudstvo poveljevalo sv. Ignacija, ki je imel takrat le skromno kapelico v samostanu. In zopet je bingljali rdeči nabiralnik po dvorani in slavni gostje v svečanem razpoloženju so sipali vanj rmenne beneške cekine in srebrne goldinarje. Kaj bo prigriselo denarja! Saj je kmet-ladčan v deželi, ki vrne prispevke za svečite sv. Ignacija!

(To najlepšo in arhitektonično najbolj dovršeno cerkev so jezuitje začeli zidati na Travniku šele l. 1654, ko jim je Adam Clemes, gospod dornberški, v oporoki zapustil 15.000 goldinarjev. A glejte nesrečo! Ko je bila cerkev že dozidana, se je — porušila. Ali jezuitje niso izgubili poguma. Začeli so jo zidati znova in so jo l. 1657 srečno dokončali, kakor se s svojima dvema stolpoma še danes vzdiguje na gorškem Travniku. To sem na kratko omenil v svojem V. Izprehodu. — Po istem viru sta opisala že Duhovne igre Spessot v reviji »Studi goriziani« in F. X. Zimmermann v knjigi »Die Stadt Görz«.)

FRAN ŽOUR.

Nagnilo se mladosti solnce naše...

Nagnilo se mladosti solnce naše, zapalo je in nas zagnil mrak; do dna navdušenja izpite čase, iz svetlih sanj v temno gre korak... Oj jasni dnevi solčnih lic, mladosti, radosti prešerne — iskrenosti, ljubezni neizmerne: — Odpluli ste na krilih ptic! Spoznanje, sestre so prevare oblatile kipeče duše čare: — Z življenja borcem trdih tal, bori se sveti ideal...

Ljubezni čas, čas sladkih ur: Pod oknom v svitu lune, prepeva pesem, bije v strune devoyki-roži — trobadur... Dekle mu nagelj, rožmarin — za pesem srčnih bolečin — iz okna grèd održe in kitico iz sladkih lin v naročje pevca vrže! Oj devoyčica, duše cvet! Zate bi v noč potonil, vzplul samo v sveto bi nebo, Bogu na dlan in na brado, za srečo tvojo tam pozvonil — Oj devoyčica, duše cvet, kako do duše ves prevzet, lepote tvoje sem — poet...

Tako ljubezen naših dni sijala nam je iz oči... A čas ljubezni, preč je čas, že v zarji je odplul od nas! Viharji so zarjuli jezni in vrgli nam za cvet ljubezni resnice spačeni obraz! Življenja sestre so prevare kipečih duš nam vzele čare — Čez rob nalile naših kup življenja trpkoga so strup! Za vse, kar smo ljubili vroče, za duše dih — besede, v porog smo pahnjeni, zasmeh: — Zél človek iz zasede, krepot pretvarja našo — v greh — Prebodena je leva stran, kri teče v noč iz srčnih ran... Ljubezni svet skoz grom valov, ljubezni svet skoz šum vetrov — Ta svet mi zremo nepremično na sveto noč, to noč božično!

FRAN ŽOUR.

Priroda trudna vsa umira...

Priroda trudna vsa umira, nadeja ji jesen je pajčolan — In solnce-car, oko zapira, zapada trudno v grob teman... Jaz gledam to; — oko mi plaka, za mano tihoma koraka prelest minulih, cvetnih dni — To pomlad je z nasmehom sreče, mladosti moje, pesmi prekipeče in čas za katerim mi oko solzi — Jaz prosim, duša kliče, moli — a mrk, brez solnca je gora zaslon; glas vótel mi buči: — Nikoli, ne skličeš dni, ki so zašli v zaton!

FRAN ŽOUR.

Zdravica.

Čaša prva: — Od vrhá, naj izpije se do dna: Duh naj k Bogu vzplava višje, da nam solnca da čez hiše — Pesem, kakor zvonček nov, naj raztoči nam pod krov!

Čaša druga: — Oče, glej deco, cvet naših vej — da bo kot pšenčki v polji kakor ptički — vse po volji — Harfe Tvoje — glas globók pesmi naše — sladki zvók!

Čaša tretja: — Njim naj bo, ki drži jih gróba dno: Mrtvi naši, v tihih vrstah spe v posteljah, ozkih krstah — Stvarnik, stražo Ti jim stoj, v sná zagrni jih pokoj!

FRAN ŽOUR.

Konj junaški bije zemljo črno.

Konj junaški bije zemljo črno, stresa snopje — valovito grivo, bliska se oko mu plamen živ! Konj junaški tri si čuda hrani — Prvo: sila v nogi je jeklena; drugo: griva v vetru valovita; tretje: prsa silna, bujno razigrana... A, junak v stremenu, v sedlu zlatem hrani tri srca v junaških prsih, tri srca, tri solnca žarka, svetla — Prvo: čast je moška, vera živa; drugo: hrabrost v njem je in zvestoba; tretje — je ljubezen do devoyke!

Znanost in umetnost

Ali se lahko izrablja morska toplota?

Živimo v dobi, ko človeštvo išče nove vire energije. Poleg črnega premoga, ki je še vedno klasični vir energije, se je uspešno uveljavil beli premog, voda. Naša doba pa je postala tudi izbirčna. Premalo »fin« ji je črni premog, rajši vidi »zlahnejši« pretleto. In ker tega ni baš veliko v prirodi in ker se bodo prihodni viri kaj kmalu izčrpali, izkuša se pretvarjati manj vredno trdno kurivo v vrednejše tekoče kurivo. Ogromna energija se skriva v atomih. Ako bi nam bila dana možnost, da razdrobimo atome, bi s tem osvobodili naravnost bajne množine energije. Začetki take umetne razkrojitve atomov so že dani, toda daleč smo še od tega, da bi se dala ta razkrojitev tehnično uporabiti. Začasno ima le znanstveno vrednost, ker nam odpira vpogled v ustroj atomskega sveta.

Sicer pa nas obdajajo tudi drugače ogromni viri energije. V morju, v zraku, v zemlji sami imamo neizčrpljivo množino energije. Morje, zrak, zemlja, sploh vsa telesa okoli nas, so topla. Toplota pa je energija.

Danes je splošno znano, da se da toplota pretvarjati v mehanično delo in obratno. In vendar ni ta nauk doživel še niti prve stoletnice. Okoli l. 1842. sta ga skoro istočasno in neodvisen drug od drugega izrekli nemški zdravnik R. Mayer in angleški pivovarnar J. P. Joule. Kdo je bil prvi, se da težko ugotoviti. Brezplodna je bila vsa ogromna literatura, ki se je pečala s tem vprašanjem prednosti. Ta ideja se ne more, kakor je rekel znani fizik in filozof E. Mach, pripisati kot last enemu samemu narodu, še manj pa eni sami osebi. »Ideja je bila že pripravljena in se je ob določitvi pojavila istočasno in medsebojno neodvisno v več glavah. Sicer pa moramo smatrati za srečo, da ni razvoj znanosti navezan na en sam narod ali na eno samo glavo.«

Radi tega si tudi mi ne bomo belili glave. Za nas je važno, da vemo, da se toplota lahko pretvori v delo in obratno delo v toploto. Pri tem pa odgovarja vedno določeni množini toplote določeno mehanično delo. Vsaka kalorija (t. j. množina toplote, s katero segrejemo 1 kg vode za eno stopinjo), odgovarja 427 kilogramometrom (t. j. delu, ki ga izvršimo, ako dvignemo 427 kg en meter visoko).

Pretvorba toplote v mehanično delo in obratno je torej mogoče in znano je tudi številno razmerje med prvo in drugo vrsto energije. Vprašanje pa je še: ali je taka pretvorba vedno mogoča, in ako ni vedno mogoča, kdaj je mogoča?

Odgovor na to je dal že pred sto leti (l. 1824) torej že pred Mayerjem in Joulom tedaj mladi Francoz Sadi Carnot. »Toplota proizvajala delo le tedaj, ako pade z višje temperature na nižjo.« Velika je v tem ožiru analogija med toploto in vodo. Tudi voda proizvajala delo, in sicer, ako pade iz višje lege v nižjo.

Toda analogija je le navidezna. Voda namreč proizvajala delo, njena množina pa ostane ista. Voda je le prešla z višjega mesta na nižje. Toplota pa ne preide vsa z višje temperature na nižjo, temveč le deloma. Ostali del se »pretvori« v mehanično delo. Toplota torej ne proizvajala mehaničnega dela, temveč se sama pretvarja v delo. kakor sta ugotovila Mayer in Joule. Pri tem pa vedno drug del toplote prehaja z višje temperature na nižjo.

Ta zakon je prvi formuliral Clausius, danes običajno obliko sta mu dala W. Thomson in W. Ostwald.

»Nemogoče je (vsaj s pomočjo nevidnih teles) ohlajati kako telo pod temperaturo okolice in s to tako pridobljeno toploto proizvajati delo.«

To je takozvani drugi glavni zakon termodinamike, ki izključuje možnost ustvarjati perpetuum mobile druge vrste. Perpetuum mobile prve vrste bi bil namreč stroj, ki bi stalno deloval in bi pri tem iz ničesar ustvarjal energije. Tak stroj je nemogoč po splošno znanim zakonem o ohranitvi energije. Perpetuum mobile druge vrste pa bi bil stroj, ki bi neprestano črpal toplote iz kakega rezervoarja in jo pretvarjal v delo.

Takih ogromnih, praktično lahko rečemo neskončnih rezervoarjev imamo v prirodi veliko; imamo jih v zemlji sami, imamo jih v ozračju, ki obdaja zemljo, imamo jih pa pred vsem v velikih oceanih.

Usmilil bi se torej lahko stroj, ki bi črpal toplote iz morja in bi z njo gonil ladjo. Razbremenili bi tako ladjo in prihranili bi si izdatke za premog. Ideja je lepa, toda neizvedljiva, ker se ne

(Dalje na VI. strani)

Poslano*) SVARILO.

Dobroznana tvrdka

D. WINDSPACH

Trst, Via C. Battisti 10, II.

je zvedela, da krožijo po okoliščini takih navihancih, katere ni mogla še ugotoviti in ki se izdajajo za pooblaščenca te tvrdke za nakup

kož vsake divjačine.

Svari vsled tega svoje klijente, naj ne nasedejo takim malopridnežem, istočasno pa izjavlja, da bo postopala proti njim sodnijskim putem.

*) Za članke pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nikake odgovornosti.

✦

Sorodnikom prijateljem in znancom naznanjamo tužno vest, da je dne 20. t. m. ob 14. uri, zatnil za vedno svoje blage oči naš preljubi in nepozabljeni soprog oče in tast

IVAN BANO

nadušitelj v pokoju.

Pogreb blagoga pokojnika se je vršil dne 22. t. m. ob 14. uri.

Idrijska Bela, 24. decembra 1928

ZALUJOČI OSTALI.

AKO SE NISI POKUSIL

testenin Pekatet, kupi jih zanesljivo prave, so le v zavojih ½ in 1 kg zgoranje znamke. So izvrstna, nedosežna jed.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fakto 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1926)

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (jezarna Rovis) popravila, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 1925

KVAS L. 5. — kg. Società Ligure-Lombarda Piazza Scorsola 3, Trst. — Izdelek, ki se ne boji konkurence. 1925

LEPA 2 nadstropna hiša s lokalom in eventualno takoj prostim stanovanjem: do 4 sob, s pritlikomani, v Celju se prodaja zaradi rodbinskih razmer po jako ugodni ceni. Naslov pri tržaškem upravitelju. 1850

MEBLIRANA soba se odda takoj gospodu. Via Antonio Stoppani št. 5/II, dana. 1949

SLUŽKINJA, pridna, ki se razume tudi pri kuhanju se sprejme takoj. Gostilna Campo Belvedere št. 1. 1944

DEKLA, pridna, se sprejme v Via S. Michele 27, pritičje. 1945

ŠTEDILNIKE premične in nepremične, od L. 100. — naprej, prodaja kovač Purič, Via Media 6. 1946

V CEDADU, v sredini mesta, je na prodaj gospodarska hiša z veliko, dobro vpeljano trgovino. Pojavila daje g. Barchetto Luigi, Cividale. 1947

GOSPODIČNA, 28 letna, iz ugledne jugoslovanske družine, izobrazena, pridna gospodinja, s precejšnjo doto želji znanja v svrhu takojšnje poroke z boljšim gospodom, uradnikom. Resne ponudbe če mogoče s sliko, katera se v neugodnem slučaju vrne, naj se blagovolijo nasloviti pod »Edinost« na upravitelju. 1948

VAŽNO. Iščo se sedanji naslov Marije Stanič iz Kanalskega okraja. Kdor bi kaj vedel o njej, naj javi upravitelju proti dobri nagradi. 1950

URADNICA, starejša izveščana moč, popolna knjigovodkinja, za stalno mesto pri veletrgovini na deželi, za takojšen vstop se išče. Posuďte pod »Slovensko-Italijansko« na upravitelju. 1951

NAZNANJA se slav. občinstvu, da je prevzel dobroznano mešnico v Via Udine 59 Rudolf Tenca, ki se uljudno priporoča sedanjim in bivšim odjemalcem. Razpolaga z vsakovrstnim svežim govejim, telečjim in praščjim mesom. 1943

Radiotelegrafija Nadležajvalni dnevi in večerni tečaj. Vpisuje se vsaki dan. Vse vrste aparatov za oddajanje in prejemanje s zaklopnicami ali kristalom. Oddajanje s aparatom Westhousa, slikač omenu v Spisju, ki služi za izpise za dosegi diplom. Zavod je avtoriziran od naučnega ministrstva, eden izmed najboljših v Italiji. Posebni tečaj za gospodince, ki želijo razmeščenja na kopnem ali na morju. Zavod za dnevno mest za naše diplomirance bodisi na kopnem bodisi na morju. Obiščite naš informacijski urad. Ravateljstvo radiotelegrafičnega zavoda »Alessandro Volta« Via S. Francesco 31 ali pri družinskih zavodih »Battisti-Galilei« Via Battisti 10. 14-9

SAMO potom energičnega zdravljenja z Glykolom se ozdravi glavobol, sikoš, malokrvnost, obnemoglost. Izdelek lekarne Castellonovich, Trst, Via dei Giuliani 42. 1900

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vbuja tečnost in je najboljšo zdravilo proti želodčnim sikoštem in za rekonvalescenco. Štekljenica L. 6. —. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Via Giuliani 42. 1466

ZAHVALA.

Zalujoča soproga, stariši, bratje, sestre, svaki in vsakinja pokojnega

LEOPOLDA MOTTA

se najpričnejše zahvaljuje vsem, ki so ga spremenili k večnemu počitku. Posebna zahvala trdiki Cave Romane. č. č. duhovnikom, tovarišem pokojnika, nabrežinski godbi, dorovalcem vencev in cvetja in sploh vsem, ki so na katerikoli način tolažili prizadele. NABREŽINA, 22. decembra 1926. (1356)

NAZNANJAM, da sem prevzela dobroznano gostilno »All'aeroplano« v Via S. Marco 15, kjer točim dobra vina in postrežem z domačo kuhinjo po nizkih cenah. Marija Nocente. 1931

HLODE, hrastove, bakovre, borove, drva za kurjavo, železniške praže, prešano seno, vse franko vagon kupi »Kmetijsko trgovsko društvo« Trst, Račineria 4. 1904

STROJ za izdelovanje cementne strešne opeke, prodaja po nizki ceni Srečko Bajti, v Idriji. 1939

COKLE lesene za delo na njivah in doma dobite pri Rebco, Trst, Carducci 36. 1729

Klavirji
Pianini
Harmonij
PRODAJA
POSODA

Avtomatični klavirji

Patent
F. I. P.

Popolnost
Elegance
Prilagodljivost

Prodaja in poskusi
brez obzora na nakup

Belavica lug. GINO RUSSA
Trst, Via Valdirivo št. 24/5

Velikanski dohodi dunajskega

POHIŠTVA

navadne in finejše vrste
ki se bo prodajalo po starih, nizkih cenah.
Na drobno. Na debelo.

Največje jamstvo.

R. CAMPONOV

Tel. 793 - Viale XX Settembre 33 - Trst

Predno nakupite kakršnosibodi

POHIŠTVO

obliščite v lastnem interesu skladišča tvrdke

ALESSANDRO LEVI MINZI, TRST

VIA RETTORI 1 - MALTANTON 7-13

Vestje po L 45

iz težke volne, brezhibne in v vseh vzorcih.

Najkoristnejši in najcenejši dar za **ново leto**.

Kdor hoče izkoristiti to priliko, naj se požuri, ker bo zaloga v kratkem pošla.

„FONDACO DI CONVENIENZA“

Via Genova 21 A (tik pralnice Carniel)

Govori se slovenski

1294

TVRDKA

WINKLER, OBLASCHIAK & Co.

TRST - Corso Vitt. Em. III - TRST

daje še vedno

popust **20%** popust

na vsem blagu.

Ženski izdelki, blago za moške in ženske obleke, Karakyl, Peluches, baršun, kožuhovine, golfa, gilets, odeje in preproge.

LASTNA KROJAČNICA (1320) LASTNA KROJAČNICA

TVRDKA

Succ. E. DE FRANCESCHI

TRST - Via Roma 24 - TRST

vogal Via Valdirivo

ki je dobroznana po najnižjih cenah

nudi

svojim odjemalcem ob priliki praznikov nov

10% popust

na vseh potrebščinah.

(1325)

